

излази уторком, четвртом и суботом.
Приказано дне
РЕДПЛАТА: на Краљевну СХС
месечно Д 15; тримесечно Д 40;
полугодишње Д 75; годишње Д 130;
у Италију месечно Жира 6; по-
дјављив број 30 центевама. Огласи
о дјелу. Поједини број Д 150.

ДАЛМАТИНСКИ РАДИКАЛ

Помтарина плаћања у готову.

Издаје: Окружни Одбор Народне
Радикалне Странке у Шибенику.
Одговорни уредник: Шавро Ђаковић.
Телефон број 60.
Штампа: Нова Штампарија — Шибеник.

Година II.

ШИБЕНИК, сриједа 30. маја 1923.

Број 90.

ajnosti se ne mogu dodirivati.

»Nije laka stvar izmiriti monarhi-
stičku Srbiju i republikansku Hrvat-
sku, Pašićev vidovdanski centralizam
i naš hrvatski federalizam, nego kon-
federaciju, i službeni gospodarski mi-
liarizam i naš seljački pacifizam.

Stjepan Radić.

Sa svih strana pitaju nas, šta se radi i je
ozbiljno sporazumjevanje s Radićem i može
od toga što biti?

Razumijemo prigovore narodne. Neozbiljni
publikanac Radić hoće da se miri. Nastrani
paratista Radić hoće da stvori od jedne us-
vne државе двије-три savezne. I nemirni seljak
dić propovjeda mir bez vojske.

Kako da ga razumijemo? Pročitajte njegove
rje riječi, istaknute nad člankom, pa će jasno
i, kakve su ovdje protivnosti po srijedi.

Radić još uvijek vidi двије државе, monar-
u i republiku, a ne može da vidi jednu jedinu
aljevnu Srba, Hrvata i Slovenaca, koja postoji
koja je priznata ugovorima o miru. Priznaju je
zainteresovani u svjetskom ratu i nezaintere-
vani, samo je ne priznaje jedan dio Hrvata u
sviru same државе.

Prije svega, ne postoje двије државе, mo-
nрhija i republika, nego postoji cjelokupna kra-
jevina i jedna grupa hrvatskih poslanika, Radi-
eva grupa, koja ima većinu hrvatskih poslani-
i koja je republikanska. Svako se vara, a na
svom mjestu Radić, kad govori o monarhiji
biji i republici Hrvatskoj. Monarhija Srbija je
postojala i danas postoji u srcima Srbadije, ali
publika Hrvatska nikako nije postojala, a rekli
smo, ne postoji ni u srcima Hrvata. Ona je
aouvana, u namjeri, da smeta razvoju naše
ржаве, koju je stvorila Srbija i srpska mišica i
omuč velikih saveznika.

Radikali imaju prema sebi Radićevu grupu
ostanika — na ulici. Ako se s njima razgova-
tu, to nisu pregovori државне većине Краљевине
rba, Hrvata i Slovenaca s државном većinom
hrvatske, nisu pregovori parlamentarne većине
parlamentarnom grupom. To je razgovor s tr-
ovcima na političkom trgu, gdje se kupuje i
rodaje.

U politici ima pogodaba. Ali te pogodbe
e mogu da zasjecaju u suštinu osnove, na ko-
joj jedna ili druga strana počiva i ne mogu da
baraju suštinu te osnove. Radić ne traži da se
rbi odreknu monarhije, ali traži, da se Hrva-
ima u velikom dijelu Краљевине prizna republi-
a. Radić ne mari, što bi monarhija imala svoju
ojsku, ali traži, da seljačka republika ima svoj
air bez vojske.

Kad bismo iz ovakih pojmova htjeli da iz-
odimo zaključke, nastala bi zbrka pojmova i
nikako ne bi mogli ništa zaključiti. Kad bismo
htjeli da zadovoljimo želje Radićeve, dužni bi
bili stvoriti u monarhiji republiku, dati joj za-
eбne zakone i seljačku upravu i svojom vojskom
braniti je od svakoga.

Šta bi nam rekao naš najobičniji seljak,
la to uradimo? Odgovor će vam se sam po
ebi dati.

Srpska vojska stvorila je granice државне.
Srpska vojska krvavila se na tim granicama da
e sačuva i da sačuva legija Hrvatu i Slovencu.
Srpska vojska bila je na mrtvoj straži, kad je
italijanac htjeo da nas mnogo dublje gurne u-
utra. I sad treba srpska vojska da prijete ne-

ponuzanim susjedima, a Radićevi seljaci da u-
živaju seljački mir u republici!

Sušтина osnove Radićevih prohtjeva je taka,
da se ne može održati. Nismo gordi, a nismo
ni nazvidi, ma da bi imali na što gordi biti i
mogli bi prema pretjeranim jače postupiti. Sma-
tramo, da Radić nije još natisto šta hoće, pa to
nas zadržava, da ne izrekneom konačni sud.

Jedino je, što sad možemo utvrditi, a to
je, da su gledišta radikala i Radićevaca tako
razmahnuta, da se ne mogu dodirnuti.

Predsjedništvo Skupštine.

U subotu na večer narodni poslanici polo-
žili su prema Ustavu propisanu zakletvu. Odmah
iza toga prešlo se na izbor predsjedništva Na-
rodne Skupštine. Biraо se predsjednik, dva pod-
predsjednika i četiri sekretara. Za predsjednika
je u sve glasovalo 206 poslanika. Za Ljuba Jo-
vanovića (radikal) glasovalo je 122; Dragutina
Pecića (demokrat) 41; Voju Lazića (zemljo-
radnik) 10, a praznih glasovnica bilo je pre-
dano 33. Nijesu glasovali klerikalci i muslimani
iz Bosne. Za podpredsjednike je glasovalo 208,
te je dobio Ljuba Bakić (radikal) 118, Mihajlo
Ranković (radikal) 119, Večeslav Vilder (de-
mokrat) 40, Reisner (demokrat) 40, a praznih
je bilo 49. Ovaj put nijesu glasovali ni zemljo-
radnici. Za sekretare glasovalo je 200. Od toga
su dobili: Stijepo Kobasica (rad.) 120, Drago
Vojović (rad.) 120, Janko Šijačić (rad.) 12, Di-
mitrije Popović (rad.) 120.

Kad je privremeni predsjednik dr. Peleš
objavio rezultat glasanja, zahvalio je Skup-
štini na povjerenju, koje mu je ukazala i pozvao
novog predsjednika g. Ljuba Jovanovića, da za-
uzme svoje mjesto. Ljuba Jovanović zauzimlje
predsjedničko mjesto i zahvaljuje se na izboru
i na povjerenju. U svom govoru kaže da ovu
Skupštinu čekaju važni zadaci, od velikog inte-
resa za cijelu našu budućnost po državu i po
narod, te za to da će trebati ozbiljnog i tri-
jeznog rada.

Vlada je bila odmah obaviještena pismeno
o izboru predsjedništva Skupštine. Svečano otvo-
renje Narodne Skupštine odrgelno je za srijedu,
30. ov. mj. Prestolno besjedu po svoj prilici
čitaće sam predsjednik vlade g. Pašić. Poslije
toga Skupština će odmah prijeći na izbor poje-
dinih odbora, koji će odmah početi da rade.

Izbor Jovanovića za predsjednika Skupštine
vrlo se lijepo dojmio u svim krugovima. Jova-
nović je poznat kao čovjek ozbiljan, miran, пра-
vičan, radišan, a nada sve kao čovjek visoke
kulture i jaka karaktera.

Устоличење Патријарха.

Одлучено је, да се ове године на Видов-
дан изведе устоличење Патријарха у старој
пењској патријаршији. Прошле године народ
у тим крајевима је очекивао, да види после
толиког времена свога прног патријарха, али
су прилике климатске и политичке сасвим
онемогућиле ову ријетку националну и цр-
квену свечаност. Овога пута народ око пењске
патријаршије је нестрпљиво припремио све,
да се ова свечаност изведе и послао је молбе
патријарху, да се бар ове године учини по
жељи народа. Патријарх је одлучио, да се
одаове њиховој молби. Ако политичке при-
лике буду допуштале, овој ће свечаности при-
суствовати цијела влада, а у противном све-
чаност ће узети карактер једне црквене
светковине.

Писмо из Београда.

Београд, 27. маја

У досадашњем раду парламента запаале
су се двије карактеристике, које је важно спо-
менути С једне стране воља за рад, а с дру-
ге стране чврста одлука ометања сваког рада.
Влада и радикали хоће и труде се, да се што
прије започне парламентарним радом, док де-
мократи труде се и настоје да их омету у тој
доброј намјери. Већ давно могла је завршити
дебата о изијештају верификационог одбора,
али се демократима прохтјело да завлаче и да
у Скупштину дижу такову галауу, за какoву
Народна Скупштина до сада није анала С
друге стране треба истаћи, да су с владом у-
вијек гласовали њемички ауступници као и
онај један Румун, а такођер је до сада влада
подупирала и Корощева и Спахина група.
Једина опозиција су демократи и земљорад-
ници, ови последњи су улак умјеренији.

Парламенат је способан за рад. Положај
влде је данас чврши него икада до сада. И
аато се с поуздањем вјерује, да ће ова влада
бити способна провести и донијети све оне
законе који су на дневном реду и од којих о-
виси сређивање прилика у земљи.

Из говора председника владе г. Пашића
као и г. Љубе Јовановића, јасно се раазбје,
да радикали немају никаквих обавеза према
Радићу. Кораци, које су радикали до сада учи-
нили, подустати су једино ради тога, да се види
права намјера и воља Радића и његове стран-
ке. Па ако Радићеве захтјеви не би били пре-
терани и не би ишли на штету државне и
народне циљеве, да се с њим и спораумије.
Под цијену цијепанга државе и одступања од
Видовданског Устава, сваки је споразум ис-
кључен.

У веан са редукцијом чиновника влада
намјерава да укине и нека министарства. Тако
би се имало укинути министарство вјера и
спојити с министарством просвјете, министар-
ство трговине и индустрије спојити с министар-
ством саобраћаја, министарство социјалне по-
литике спојити с министарством пољопривре-
де и т. д.

Министар финансија иарадио је план за
уређење пореза и за повишциу чиновничких
барива. Чиновничко питање донијеће се у ци-
љевима, а не дјеломично. Полако, али стално
влада проводи свој програм и Видовдански
Устав. По свој прилици још на јесен присту-
пити ће се раздиоби земље на области, као
и провађању других важних закона.

Између Радића с једне, а Корощца и
Спахе с друге стране не влада баш најкрсе-
није пријатељство. Између њих су се појавиле
неке несугласице, које би могле брао изабити
на површину и довести до цијепанга федера-
листичкога блока. Радић хоће да у Словенији
и у Босни буде оно што је у Хрватској, а
томе се противе и Корощец и Спахо. Тај јаа
могао би их посве развојити. Радићева скуп-
штина од недеље има сврху да тај јаа завали.

Интереси босанских муслимана не исто-
вјетују се са интересима Хрватске републи-
канске селачке странке, дапаче они се косе.
То је и др. Спахо почео увиђати, па настоји
да се еманципира Радићева утицаја.

Одношаји наше Краљевине са сусједима знатно су се побољшали. Одлуком Бугарске, да истријежи македонствујуише, стање се на нашој јужној граници побољшало, те се је надати да ће се убрзо, најдаље још овог љета, стати на крај комитацијама, а то ће бити од велике користи и по државу и по народ у нашим јужним крајевима. Такођер то ће утицати и на државне финансије.

Иа дана у дан се побољшавају и наши односи са другим сусједима, као Албанијом, Маџарском, Аустријом па и Италијом. Уплив наше Краљевине у Малој Италији све је јачи, а тим успоредо и у Европи.

Стабилизацијом и сталном тенденцијом на боље нашега динара, омогућено је да се стабилизирају и цијене. Наша извозна трговина показује све то већу активност. Потражња нашега дрва у иностранству је веома велика. Данас наше дрво долази на све европске пијаче а такођер се у велике потражује и за Африку.

Саобраћај се поправио у велико. Кад се узме да је након ослобођења нађено у цијелој Србији само двије локомотиве у добром стању, а у осталим ослобођеним крајевима нешто преко стотину, тада можемо бити задовољни са данашњим нашим саобраћајним приликама, које се примичу нормалним приликама.

Ljuba Davidović.

— PORTRÉT —

Pisati o g. Davidoviću znači činiti mu jednu nezasluznu čast. G. Davidović je vođa demokratske stranke, ali, u stvari, to nije, jer je to svaki više od njega. On je decenijama političar i ako je uvijek bio lišen svakog političkog instinkta, svakog političkog smisla, svake političke kulture. Čijeli njegov tako zvani politički rad ostaviše za sobom isto toliko traga koliko za sobom ostavlja lagla kad plovi nekom rijekom.

Kao političar monumentalno beznačajan, g. Davidović vještio je živio u uvjerenju kako je nekakav veliki državnik kome je jedini rival g. Pašić. Svijestan da nema ni jednu jedinu osobinu, koja bi to makar kako mogla istaći, g. Davidović je sebi postavio kao svoj životni zadatak, da očajno mrzi g. Pašića, da, kao zarazu, na sve strane širi mržnju prema svom »rivalu« i ruši g. Pašića za koga je uvjeren da je on radikalna stranka. Kada nije mogao biti veliki tvorac, veliki državnik, kada nije mogao biti čovjek koji za sobom ostavlja duboke brazde i trajne spomenike zahvalnosti, on se zadovoljio da bude neki Herostrat u minuti koji bi, bar po zlu, ostao u uspomeni kao čovjek koji je cijelog svog života nešto kvario i pokušao nešto da ruši; razočarano političko maštalo, on je postao defetist, nekad sjetni, nekad razjareni defetist.

Kao svi ljudi prozati monoideizmom, g. Davidović morao je postati medium, morao je postati slijepo oruđe u tugjim rukama. Za njega i politički šiparac zna da u politici ima samo jedan jedini osjećaj — mržnju prema g. Pašiću, da ima samo jednu jedinu ideju — da sruši g. Pašića. Njegovu ličnu i političku prijatelj, oni koji vole samo podmuklu politiku, upotrebljavaju i zloupotrebljavaju ga kao instrumenat svoje lične mržnje prema g. Pašiću. Njihov medium, on kaže sve ono što oni žele, on piše po njihovu diktatu, on se kompromituje za njihov račun, uvjeren da vodi neku politiku smišljene opozicije. Pod njihovom sugestijom on je podmukli revizionista. Kad mu ustreba, on je razmetljivi i nametljivi monarhist i dinastičar. Ali, kad im ustreba, on se poguša na monarhiju i duri se na »Nikolinog unuka«. G. Davidović uvijek je vovjen, ali uvijek živi u uvjerenju da vodi. On je uvijek nesvjesno oruđe u tugjim rukama, ali

uvijek živi u uvjerenju kako svjesno vodi nekakvu politiku. Uvijek medium, uvijek vjeruje da je hipnotizer.

Kada mu lična i sugerirana mržnja prema g. Pašiću udari u glavu, kao falsifikovano vino, g. Davidović postaje savršeno izbezumljen. Kao mali birokrat ili kao trgovčić sa prestoncije periferije lično pošten, g. Davidović ne preza ni od defetizma ni od izdajstva. Za vrijeme rata on je bio defetist, bio, čak, izdajnik. Na čelu srpske opozicije, sastavljene i od radikalskih disidenata, proširene, kasnije, »Jugoslavenima« koji su iskreno mrzili Srbiju, op je upotrebljavao najnevaljalija sredstva da obori srpsku vladu kojoj je stajao na čelu njegov »rival«. On je pod sagestijom anonimnih političara, podržavao u Ženevi jedan defetistički biro čiji se članovi nisu ustezali da održavaju veze sa Bugarima i sa Kraljom Nikolom. On je slao u Švajcarsku samostalske poslanike, da preko »Journal de Genève«, traže obaranje srpske vlade. Svaciji eksponent, pa i eksponent g. Trumbićev, on traži od savezničkih vlada da obore srpsku vladu kojoj na čelu nije stajao čovjek vrapčije pameti. On prijateljski tapše po ramenu g. Trumbića i naziva ga »našim predsjednikom vlade« i u vremenu kada gine srpski narod, on, u društvu sa srpskim i hrvatskim »Jugoslavenima« zahtjeva plebiscit po rokovima i kancelarijama koji će odlučiti da li bi srpsku vladu trebalo zamjeniti »jugoslovenskom« vladom kojoj bi, naravno, bio na čelu g. Trumbić, jedan ubraženi političar i nadmeni palanački advokat. Sprovođnik svih intriga protiv srpske vlade, g. Davidović, seljače iz Šumadije, postaje »Jugosloven«, uvjeren da će, posrestvom »jugoslovenske« većine, ipak umjeti da jednog dana g. Pašića sastavi sa zemljom.

G. Davidović još nije izgubio nadu da će oborivši ga, pobjediti svog mskog »rivala«. On je bio najveći protivnik koalicije sa radikalima, jer je ubjegli da će radikal bez te kombinacije morati pretrpiti slom. On vodi pregovore, tajne i podmuke pregovore, sa »Jugoslavenima« svih čela, jer je uvjeren da će moći stvoriti jednu većinu kojom će najposlije srušiti g. Pašića. Za vrijeme krize, kada su se, po običaju, pozivali političari u dvor, on je bio ubjegli da će njemu Kralj povjeriti sastav vlade i bio je ubjegli da će njegova vlada vršiti izbore. Ali, u to isto vrijeme on je kada je bilo riječi o koaliciji, tražio pismene garancije od Krune da će koaliciona vlada vršiti izbore!

Slučaj G. Davidovića vrlo je zanimljiv i on spada u oblast socijalne patologije. Neinteligentan, on je jedna politička nezalica. Lišen političkog instinkta, on nije politički taktičar. Nije govornik, nije publicist. Nije ni političar, nije ni državnik. Ali uz prkos svemu tome, on je šef jedne značajne stranke!

(„Tribuna“)

P. S. Taletov.

Игледи жетве.

Обилата киша пала је у Војводини, Славонији, Босни као и у другим крајевима државе Једино у Далмацији и Црној Гори осјећа се потреба кише. Љетина обевања богату жетву. Пшеница је врло добра. Укупна прошлогодишња жетва дала је 226.417 вагона, од тога је извезасо око 15.000 вагона пшенице, 25.000 вагона кукуруза, 2000 вагона граха и других сочивица Овогодишња жетва обећаје до 30 по сто више. Осим тога пошто се преднија добар род кукуруза, биће већи број угојених свиња, а јер су пашњаци и ливаде врло добро понијели то је боље и у погледу рогате марве. Са сталношћу се може рачунати, да ће на јесен живиже ламирнице појефтнитити То се већ сада осјећа, јер су цијене житу нешто понустиле. Услед већег ввоза диње се и динар, а с тим успоредо пашће цијене увозним артиклима.

† ANTUN MONTI.

Poslije duge bolesti, a u dubokoj starosti, umro je u Kninu, 24. ov. mj. Antun Monti.

Od ostale braće, po vrlinama i nacionalnom osjećanju, najbliži bratu, dru. Lovri Montiju, pok. Antun je, kao čestiti čovjek i ispravan građanin, očuvao svom porodičnom imenu onu visoku vrijednost, koju ono, od davna, ima u Kninu i u Dalmaciji.

Bio je Srbin i svoju je plemensku pripadnost ispovijedaao, otvoreno i odlučno i onda, kad to nije bilo lako i kad je to za katolike bio grijeh, kome nisu davali oproštaja dva saveznika, Austrija i katolička crkva.

Ranije, uzimao je učešća u stvarima i borbama srpske stranke na Primorju. Na njenim skupštinama bio je redovno jedan od predsjednika. Po osloboglenju, sa kreveta, na koji ga je prikovala starost, pratio je ljubavljvu napretke narodne radikalne stranke.

On ostavlja izraze sve sina jedinog, Milu, našeg odličnog prijatelja.

Njemu naše iskreno saučestje u sinovskoj žalosti, a čestitom pokojniku svijetla uspomena!

Наши дописи.

Novajla, 27. maja.

U našem mjestu dogodio se je jedan zločin. Josip Šonje smrtno je ranio Josipa Dobrićanina, probovši ga oštrim nožem na tri mjesta. I ako ovakovi krvavi događaji nisu neobični, ovaj je težak stoga, što je pokazao jedan tužni primjer nevjeršnja zvaniche dužnosti. Ovdashnji narednik žandarmerijski, vezan prijateljstvom sa ocem zločinca nije htio javiti zločin sudu i nije u opće što učinio, da sačuva dokaze o zločinu i njegovu djelu. Vidivši taj primjer zaborava dužnosti i nesavjesnosti, morali su građani sami da prijave dogagljaj sudu.

Обровац, 27. маја

(Једна лаж „Слободне Трибуне“). У последицима броју тог загребачког листа, коме је основни капитал, неподичљен на акције, у алоби и лажи, има опис путовања по Далмацији загребачких привредника Обровац је имао срећу, да не буде кањичен њиховом посјетом, и не завиди свој комшији Новиграду на части, коју је доживио њиховим доласком, и на позвалама, којим су га обасули у „Слободној Трибуни“. Али мора да сузбије једну лаж, коју доноси њен опис. Ту има тврђење, да један по један уред оставља Новиград и сели у мали Обровац, који да једва има 600 становника, а да се те неправедне промјене извршито заслугом бившег намјесника, а садањег радикалног посланика, дра. У. Деснице.

Захвални дру. Десници за добра, које је учинио свом родном мјесту, можемо истину, коју „Слободна Трибуна“ претурга, поставити на право њено мјесто, са ког се може видети, да Новиград никад у прошлости није имао који уред, ког данас нема, и да Обровац нема данас ниједан уред више од онога, што је раније и увијек имао.

Уједињење Задругарства.

Савез Српских Земљорадничких Задруга у Дубровнику сједино се са Главним Савезом Српских Земљорадничких Задруга у Београду на истим основицама, на којима се сједино и Савез Српских Земљорадничких Задруга у Загребу. Сједињење извршено је на абору задруга и задругара, који је одржан 10. маја ове године. Ради сједињења и организовања рада присуствовали су на абору и изасланици Главног Савеза Српских Земљорадничких Задруга у Београду г. г. Миливоје Николић и Лаза Хорват.

Средиште одад биће и за све српске земљорадничке задруге у сјеверној Далмацији и Боци — Београд, а ради што успјешније рада основаће се филијале у Книну и у Котору, које ће стајати у непосредном додицају са народом, руководити са цијелим радом, који се односи на оснивање нових задруга и на управљање са свима задругама у дјелокругу тих филијала. Разумије се под водством и надзором Главног Савеза Српских Земљорадничких Задруга у Београду.

Под филијалу Которску паиће и Црна Гора или бар онај дио њезин, који тежи према Котору.

Домаће вијести.

Конституисање Среског одбора Црвеног Крста. Пред неколико времена конституисао се је и за срез шибенски Одбор Црвеног Крста С. Х. С. По свом саставу председник тог одбора је управитељ среског поглаварства, а његов замјеник је начелник града Шибеника. Тајник је госп. професор Б. Марчић, благајник котарски тајник госп. Антун Водановић а одборници су госп. Дон Крсто Стошић, представник католичког свештенства, госп. проф. Стеван Јавор, представник српско-православног свештенства, госп. Крешимир Новак надучитељ, представник учитељског удружења, госп. Јосип Јадрна, представник трговачког удружења и госп. Вилко Шулуц, представник обртничке занатлијске задруге.

Госп. велики жулан Др. Перовић у првој сједници Одбора предао је ново устројеном Одбору износ од Дин. 2217.95 који су били у похрани код овог среског Поглаварства.

Ових ће се дана почети са сакупљањем чланова који се дијеле у редовне, сталне и утемељитеље.

Редовни плаћају годишње дин. 6, стални једанпут за увијек 100, а утемељитељи 1000.

Сувишно је да, обзиром на хумани рад овог Друштва и малену чланарину препоручимо прајанству да се зачлане, јер грађани града Шибеника, који су познати родољуби, нефаљено ће листом приступити Друштву Црвеног Крста С. Х. С.

Питање управе општине Шибеничке. Последњи број мјесне „Народне Страже“ доноси неповољну оцену рада садање управе општине Шибеничке. То је увод у једну акцију, коју је повела Земљорадничка странка у Шибенику, са циљем, да се смијени управитељ г. Др. Рајевић и постави нови, коме би се дао и један, евентуално, међустранички одбор. Земљорадничка странка сматра се позваном на ову акцију, као најјача странка у овој општини, и рачуна на сарадњу осталих странака, у првом реду пучке странке, која за њом долази друга по снази. Као кандидати за управитеља спомињу се Др. Дулибић, Др. Илијадина и Др. Блажевић, па ће један од ове тројице бити предложен сплитској покрајинској управи.

Ова акција има изгледа на успјех, јер је стање општине Шибеничке тако несрећно, да се не би могао и неће хтјети нико заложити за садању управу.

Несташица воде. Од два-три дана у Шибенику је настала мука због несташице воде. Општина ових дана обавља веће поправке на водоводу на Крци, па због тога довод не може да снабдева град водом у довољној количини. Поправак ће бити готов за који дан и Шибеник ће опет имати воде колико и прије.

За дочек дјецe. У суботу дне 26 о. мј г. опш. управитељ сазвао је састанак, на који су приступили изасланици свих мјесних друштава. Расправљало се је о дочеку те уочавајући питања „Завода за васпитање и за-

штиту дјеце“ у Београду, који имају стићи у наш град.

Изабран је радни одбор од пет лица, који се је дао одмах на посао.

„Отровне амие у соколском перивоју.“ У 19 броју „Народне Страже“ непоплати моралиста критикује рад мјесног „Сокола“, те је покушао да докаже несолидност и штету дјеловања „Драматске секције“ нашега „Сокола“ У улози васпитача непознати моралиста сугерира публици штетност давања комада „Последњи Зрински“, подвлачећи о собото улогу „грофова капелана“. Истини за вољу морам изјавити, да је била далеко од имене свака помисао, да ма којим начином извргавају руглу католичког свештеника, јер и ако Србин, иштујем католичку вјеру као и своју православу и опште све вјере Шта више, ја сам у II. чини цијелу 41. страну, гдје капелан говори о женама, испустио и баш због кат свештенства нијесам хтио играти, И г. Јерамаз у улози грофа испустио је једну оштрију фразу о Богу, да се не пребаца да ми као Срби то из мржње говоримо. Идеја је соколска велика и племенита „Соко“ не гоји мржњу, већ васпитава народ, да је љубав и слогу. То је његов циљ. Оволико не због моралисте из „Н. С.“ већ због осталог грађанства. — Божићар Ђуковић.

Измјена подераних новчаница. Ставља се публици до знања, да се подеране и оштећене новчанице од 25 и 50 пара и 1 динара државног издања, које су за промет неупоравиве, могу замјенивати код свих пореских уреда за нове ситне новчанице. — Делегат Министра Финансија.

Оглас драмбе. Код покрајинске болнице у Шибенику, држат ће се дне 12 јуна т. г. јавна оража за опскрбу болнице потребитим живижним намирницама и дрвима за гориво кроз II. полугодисте 1923. За потање обратити се управи болнице.

Koncerat gdje Ljerke Bonačić-Kočonda.

У петак већер у кино Tesla имали смо пригоде, да чујемо koncerat rijetke umjetničke vrijednosti. Predstavila nam se ponovno poznata naša umjetnica gđa Lj. B. Kočonda, koja je pred pet godina ostavila kod nas nezaboravne umjetničke utiske. Na programu bili su zastupani Hatze, Grečaninov, Grieg, Jelinek-Krička sa narodnim čehoslovačkim pjesmama, Bergerette francuske narodne pjesme iz 18 stoljeća, Musorgsky: Dječje pjesme, koje su nam poznate od prošlog koncerata Maje Strozi.

Sopran gdje Lj. B. K. poznat je kao opsežan i rijetkoга timbra. Počam od 1. točke pa do zadnje uvjeravala nas je umjetnica sve više о svojim teškim umjetničkim sposobnostima. Vrlo originalne čehoslovačke narodne pjesme zadržale su njenom interpretacijom svoj karakter. Sa francuskim Bergerettama prenijela nas je u čistu jednostavnu а ipak duboku klasičnu umjetnost 18 vijeka. Najveću inteligenciju predavanja i nianciranja pokazala je umjetnica u Bergerettama i Musorgskijevim dječjim pjesmama. Otpjevane su i predavane lako vjerno kako ih ni najbolji glumac nebi mogao recitovati. Konačno je koncerat bio završen arijom Tosce и Madame Butterfly u kojima je došao njen glas najviše до изржаја до јаке драматске снаге са изванредним акцентом.

Успјелој умјетничкој већери допринијела је и добар дио нама позната виртуозика Александра Skorobogatova, која је те већери са особитим еланом пратила теške концертне pjesme. U.

Tražim

vješta sollicitatoru.

Nagrada по ugovoru.

Advokat Dr. N. Subotić - Šibenik.

Brojovne i telefonske vijesti.

Sjednica Narodne Skupštine.

БЕОГРАД, 30. Већ рано у јутро у Skupštini су се поцели сакупљати посланици. Око 9 сати дошли су сви министри са председником Пашићем на челу. Председник Лј. Јовановић отвара сједницу и даје ријеч председнику владе. Г. Пашић уз бурни плесак устaje и чита Prestolnu besjedu, која је била кратка.

Послије подне ће се приступити избору појединих одбора. Radikali и demokrati већ су одредили своје delegate.

Program rada N. Skupštine.

БЕОГРАД, 30. Политичка ситуација се нормално развија. Данаšња сједница парламента имати ће да изврши избор швих чланова парламентарних одбора. Послије тога настати ће дискусија о владиној декларацији. За то ће вријеме сви парламентарни одбори пуном паром радити, да приредe материјал за Народну Skupštinu. Влада декларација обухваћа за сада 14. popularnih zakona. У првој се периоду имају изгласати закон о чиновницима, војни, budgetни и porezni. Одмах после donošenja ovih zakona nastaviti će се donošenjem zakona о štampi, о zborovima, zemljoradnički и ostali.

Ministarski Savjet.

БЕОГРАД, 30. Министарски Savjet опширо је расправљао о свим актуелним питањима. Ријешо је да мин. Perić замјени мин. vjera Ljubu Jovanovića. Zamjenik min. Krsti Miletiću još nije одреđen.

Poboljšanje uprave.

БЕОГРАД, 30. Radikalски је клуб на predlog Milutina Dragovića једногласно одлучио, да ministarski savjet donese odluku, по којој се имају најстроже kazniti државни činovnici, па čak и otpustiti из службе, ако у року од мјесец дана не ријеше или не даду одговора на molbe или žalbe pojedinaca. Ова одлука има svрhu, да се онемогући šikanacija privatnih lica и šetanje akata по неколико година на појединим надлеštвима.

Borbe sa komitama.

БЕОГРАД, 30. Наšим потјерним одјеленијма из Јужне Србије успјело је да открију велике залихе municije и оруђја у околину Štipa, у срезу radoničkom. Ова се је залиха nalazila sakrivena код komitskih jataка. У skoplјanskom је округу došto од великих sukoba са četom vojvode Velička. Žandarmerija је уз pomoć vojske, без ikakovih губитака, prebacila čete preko graoice.

БЕОГРАД, 30. Prema vijestima из bregalnичког округа, velikom су се županu predali četvorica komitskih vojvoda са svojim 70 ljudi. Delatiji о овој predaji niјesu poznati, јер их vlastи из шvallјinskiх razloga држе у tajnosti.

Porast našeg dinara.

ZÜRICH, 30. Vrijednost našega dinara poskočila је znatno. Nјegov jučerašnji zaključni kurs notirao је 6.

Završetak istočnog spora.

LONDON, 30. „Daily Ekspres“ javlja из Carigrada, да је одређено otpuštanje 10 godišta из voјске, budući да се istočna kriza smatra svрšenom.

Engleska protiv Rusije.

BERLIN, 30. Javljaju из Moskve, да је велики dio engleske flote otplovio kroz Dardanele у pravcu prema Crnom moru. Turska vlada nije mogla да spriječi prolaz te flote. Uјedno javljaju, да су јаке jedinice engleske flote otplovile put Sjevernog mora. U moskovskim službenim krugovima vjeruju, да је engleski admiralitet učinio sve pripreve за nenadani upad на ruski teritorij.

DJEČJE BRAŠNO

NAJBOĻJA JE HRANA ZA
BOJENČAD, DJECU I VOJILJE

SLADNI KAKAO

JAKIJIJE SREDSTVO ZA
BOLESNIKE I REKONVALESCENTE
SVAKE STAROSTI

CISTO NARAVNI PROIZVODI IZ SLADA

JEDAN POKUŠAJ DOSTAJE:

VITAL - D. D.
TVORNIČA HRANIVIH SREDSTAVA
ZAGREB, KSAVERSKA CESTA 10.

Помажите „Просвјету“!

✠

Јављамо родбини, пријатељима и знанцима, да је наш незаборавни
отац, свекар и ћед

АНТЕ МОНТИ

посједник у Книну, у 84. год. живота, послје дуге и тешке болести,
дана 24. ов. мј. у 6 сати прије подне преминуо.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

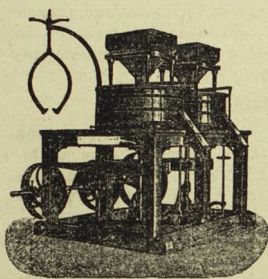
Милан, син. Милка, снаха. Ксенија, Анте, Љубо, Ана и Јово, унучад.

КНИН, 25. маја 1923.

Вриједи као директна обавијест!

Tehnički Ured OSKAR KRAUS

TRST Via S. Nicolò 4/II.

ОИЈЕНЕ У ДИНАРИМА.
Информације и обавјештења
бесплатно.

Мотори за
лагје и је-
дренјаће на
бензин и
нафту нај-
боље нјем.
конструк-
ције. Ком-
плетне ма-
шине за твр-
нице тјесте-
нине и улја.

Јесам ли послао предплату за
„Далматински Радикал“?

Nagradni natječaj.

Која предмети пруда ноћња
„BERSON“ гемењих пета I
„BERSON“ гемењих потплата?

Велика објављеност, која одвија ноће гемење пете и
гемење потплате даје нам поверење, да за најбоље одговоре
и о гемења питања распитимо сlijедеће награде:

1. награда	2000	Dinara
2. награда	1000	Dinara
3. награда	500	Dinara
30 награда	по 100	Dinara
30 награда	по 50	Dinara

Одговори се имаду на ознаку имена, лачна адрес:
пoштом до 15. априла 1. г. опoшту на наслов:
BERSON Kaučuk d. d. Zagreb, Viteševac
trg 7. — Одговоре пронађивши да један лору рекламал
вoмoшћак, те да се имена награђених објављувају у
дoвoљно.

BERSON Kaučuk d. d. Zagreb,
Viteševac trg 7.

Алекса Баљковић - Скрадин - ЋЕВРСКЕ

ПОДРУЖНИЦА

ВЕЛИКОПРОДАЈА СОЛИ

Трговина сваковрсном робом у јестиву, грађевним предметима,
кожама, рукотворинама, житији, гвожђарији, стаклу, порцулану,
ситнарији. - Папирица. - Све на мало и велико.

Позор путници! Гостиона у Ћеврским ва врућим и
хладним јелом као и свака агода са
великим обором. - Шталама за коње, карове, кочије, ауте. - Кре-
вети за путнике. - У свако доба отворено са браом послугом у
најнижу цијену. — Препоручујем се п. н. путницима и пријате-
љима за што бољи посјет.

НОВА ШТАМПАРИЈА - ШИБЕНИК

Штампарија је снабђена свим модерним
ћирилским и латинским писменима, те врским
стројевима на електрични погон. — Прима на
израду све званичне, трговачке и парохијалне
тисканице, те остале радње спадајуће у гра-
фичку струку. - Складиште свих тисканица за
српске православне цркве и парохијска звања.

РАДЊЕ СЕ ИЗВРШУЈУ БРВО И ТОЧНО.

СРПСКА БАНКА д. д. у ЗАГРЕБУ

Основана године 1895.

ФИЛИЈАЛА У ШИБЕНИКУ (ОБАЛА).

Бројави: СРБАНКА.

Деоничка главница К 162,000.000. Резерве преко К 55,000.000. Улошци преко К 500,000.000.

ФИЛИЈАЛЕ: ДУБРОВНИК, КНИН,
НОВИ САД, (Централни Кредитни
Завод, као филијала Српске Банке),
СОМБОР, СПЛИТ, СУБОТИЦА,
МИТРОВИЦА.

АГЕНТУРА дубровачке филијале у ГРУЖУ.
АФИЛИЈАЦИЈЕ: БЕОГРАД Подунавско
трговачко и акционерско друштво,
БОС. ШАМАЦ: СРПСКА БАНКА.

РОБНИ ОДИО: свих врста брашна,
колонијала, француских боја прве
врсте итд. Складиште у властитој
кући. Цијеница на закџјев бадава.

Најповољније укамађује улоге на уложне књижице и на текући рачун, те обавља све банковне и берзанске
послове најкулантније. — Са свима је већим мјестима Еуропе у директној пословној вези, а тако исто и са Сје-
верном и Јужном Америком.